

**UZAKTAN EĞİTİM YOLUYLA MUHASEBE EĞİTİMİNDE BİREYSEL YENİLİKÇİLİK,
ÖZ YETERLİLİK VE ÖZ MOTİVASYONUN MEMNUNİYETE ETKİSİ**

***THE EFFECT OF INDIVIDUAL INNOVATIVENESS, SELF-EFFICACY AND SELF-
MOTIVATION ON SATISFACTION IN ACCOUNTING EDUCATION THROUGH DISTANCE
EDUCATION***

İsmail ATABAY^{a*}

^{a*} Sorumlu Yazar, Dr. Öğr. Üyesi, Balıkesir Üniversitesi, Havran MYO, Muhasebe ve Vergi Bölümü, atabay@balikesir.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8979-5548

MAKALE BİLGİLERİ

Makale Tarihçesi:
Gönderilme Tarihi 18.04.2022
Düzenleme 14.06.2022
Kabul Tarihi 18.06.2022

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Uzaktan Eğitim, Öz Yeterlilik, Öz Motivasyon, Bireysel Yenilikçilik
Jel Kodları: M40, M41, I20

MAKALE TÜRÜ
ARAŞTIRMA MAKALESİ

BENZERLİK/ PLAGIARISM

Ithenticate: %5

ARTICLE INFO

Article history:
Received 18.04.2022
Revised 14.06.2022
Accepted 18.06.2022

Keywords: Accounting Education, Distance

ÖZET

Covid-19 pandemi sürecinden önce yükseköğretimdeki muhasebe eğitimi genellikle geleneksel yöntemlerle yürütülmekteydi. Ancak, pandemi süreci yükseköğretimin hemen hemen tüm alanlarında olduğu gibi, muhasebe eğitiminin de uzaktan eğitim yoluyla yapılmasını zorunlu kıldı. Pandemi sona erse bile pandemiden önceki duruma dönüşün mümkün olamayacağı yönünde görüşler dikkate alındığında, bu süreç muhasebe eğitimi açısından belki de uzun vadeli değişimin bir başlangıcı olabilir. Bu nedenle, uzaktan eğitimde memnuniyete etki eden faktörleri belirlemek son derece önemlidir. Bu çalışma, uzaktan eğitim yoluyla muhasebe eğitimi alan öğrencilerin bireysel yenilikçilik, öz yeterlilik ve öz motivasyonlarının memnuniyetleri üzerindeki etkisini belirlemeye yöneliktir. Bu amaçla en az bir dönem uzaktan eğitim yoluyla muhasebe eğitimi almış 393 üniversite öğrencisi ile yapılan anket sonuçları SPSS 25.0 ve AMOS 23 paket programları ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda bireysel yenilikçilik boyutlarından değişime direnç ve değişime açıklığın, öz yeterliliğin ve öz motivasyonun uzaktan eğitim memnuniyetinin önemli yordayıcısı oldukları tespit edilmiştir.

ABSTRACT

Before the Covid-19 pandemic process, accounting education in higher education was generally carried out with traditional methods. However, the pandemic process necessitated that accounting education should be done through distance education, as in almost all areas of higher education. Considering the opinions that it will not be possible to return to the situation before the pandemic even if the pandemic is over, this process may be the beginning of a long-term change in terms of accounting education. Therefore, it is extremely important to determine

Education, Self-Efficacy, Self-Motivation, Individual Innovativeness
 Jel Codes: M40, M41, I20

the factors affecting satisfaction in distance education. This study aims to determine the effect of individual innovativeness, self-efficacy and self-motivation of students who receive accounting education through distance education on their satisfaction. For this purpose, the results of the survey conducted with 393 university students who received accounting education through distance education for at least one semester were analyzed with SPSS 25.0 and AMOS 23 package programs. As a result of the research, it has been determined that resistance to change and openness to change, self-efficacy and self-motivation, which are among the dimensions of individual innovation, are important predictors of distance education satisfaction.

1. GİRİŞ

COVID-19 pandemi süreci tüm dünyada yaşamın her alanında olduğu gibi yükseköğretimi de derinden etkiledi. Son yıllarda bir takım teknolojik ve yaratıcı teknikler kullanılmaya başlanmış olsa da, pandemi öncesinde yükseköğretimdeki muhasebe eğitimi genellikle geleneksel yöntemlerle yürütülmekteydi. Bu nedenle, pandemi sürecinde yüz yüze eğitime ara verildiğinde, gerek öğretim elemanları, gerekse öğrenciler muhasebe eğitiminin uzaktan eğitim yoluyla yapılmasına hazırlıksız yakalandı. Yaşanan bu durum, yarattığı zorluklara karşın bazı fırsatların da ortaya çıkmasına yol açtı. Öteden beri devam etmekte olan geleneksel öğretme, öğrenme ve değerlendirme yöntemlerinin değiştirilmesi kaçınılmaz oldu. Pandemi sona erse de, muhasebe eğitiminin pandemiden önceki haline dönemeyeceğine yönelik pek çok görüş dikkate alındığında, uzun vadeli değişim için önemli deneyimler kazanıldı.

Dijital dönüşüm, öğretme ve öğrenme yöntemlerinde de hızlı bir değişim yaratmakta olup, bu değişime uyum sağlamak için öğretici ve öğrenenlerin kollektif bir istekliliği gerekmektedir. Muhasebe eğitiminin pandemi sürecinde olduğu kadar sonrasında da sürdürülebilirliğinin ve kalitesinin sağlanması bu dönüşüme uyum gösterilmesine bağlıdır.

Bu çalışmada, muhasebe eğitimi almakta olan öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik, Öz Yeterlilik ve Öz Motivasyonlarının Uzaktan Eğitim Memnuniyeti üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

2. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Yenilik, grup ya da toplum tarafından yeni olarak algılanan bir fikir, uygulama ya da nesne olarak tanımlanır (Rogers, 1983, s.12). Rogers ve Shoemaker (1971, s. 27) yenilikçiliği “*bir bireyin yeni fikirleri sistemin diğer üyelerinden daha erken benimseme derecesi*” olarak ifade ederken, Midgley ve Dowling (1978, s.226) “*bir bireyin yeni fikirlere açık olma ve yenilik kararlarını başkalarının deneyimlerinden bağımsız olarak alma derecesi*” olarak tanımlamaktadır.

Yenilikçilik açısından bireyler; yenilikçi, öncü, sorgulayıcı, kuşkucu ve gelenekçi olmak üzere beş farklı kategoride sınıflandırılmaktadır. Yenilikçiler; sosyal sistem içindeki diğer bireylere göre yeniliği daha çabuk benimseyen, belirsizliklere karşı toleransları yüksek, risk alabilen, girişken, meraklı ve vizyon sahibi kişilerdir. Yenilikçiler, yenilikler konusunda sistem içindeki diğer bireylere rol model olurlar. Öncüler; yenilikler hakkında toplumdaki diğer bireylere yol gösteren, iletişim becerileri yüksek, yenilikleri denemeye ve risk almaya istekli kişilerdir. Sorgulayıcılar; risk almaya isteksiz, yenilikleri benimsemeden önce uzun süre araştırma yapan, ancak yeniliklere sosyal sistem içindeki ortalama bireylere göre daha önce uyum sağlayan kişilerdir. Kuşkucular; yeniliklere karşı çekingen ve şüpheli yaklaşan, yeniliği benimsemek için toplumun çoğunluğunun o yeniliği benimsemesini bekleyen kişilerdir. Gelenekçiler ise; yeniliklere karşı önyargılı, yeniliklerin diğer bireyler tarafından denenmesini bekleyip başarılı sonuçları gördüklerinde yeniliklere en son uyum sağlayan kişilerdir (Rogers, 2003).

Öz yeterlilik, Bandura (1994) tarafından “*kişinin belirli bir hedefe ulaşmak için gerekli eylemleri yapma yeteneğine olan inancı*” olarak tanımlanmaktadır. Öz yeterlilik, bireyin kendisine verilen bir görevi yerine getirme yeteneğine olan inancını ifade etmektedir (Muslichah, 2018, s. 23). Öz yeterlilik bir bireyin belirli bir durumu veya görevi başarmak için ne kadar ve ne süreyle çaba sarf ettiği ile ilgilidir (Sezgin ve Düşükcan, 2020).

Öz yeterliliğin motivasyon ile yakından ilişkili olduğu; öz-yeterlilik inancının, bireyin motivasyonu, refahı ve kişisel başarısında temel oluşturduğu ifade edilmektedir (Chen vd. ,2004). Yüksek öz yeterliliğe sahip

öğrenciler çalışmayı tehdit yerine zorluk olarak görme eğiliminde olup, bu da performansları için daha yüksek beklentiler ve daha yüksek gerçek akademik performans ile sonuçlanmaktadır (Chemers vd., 2001). Kolay başarı, zorlukların üstesinden gelmek için gerekli cesareti geliştirmediği için, güçlü bir öz-yeterlik inancına yol açmaz. Kişinin belirli bir sonuç elde etmek için bir eylem gerçekleştirebileceğine olan inancı, zorlu görevlerde sebat etmesi ve bunları başarıyla tamamlaması döngüsel bir süreçle kazanılır. Sürekli olarak engellerin aşılması, insanları yetenekli olduklarına ikna eder, öz yeterliliklerini ve zorlu sorunlarla başa çıkamadaki ısrarlarını artırır (Bandura, 1997). Düşük öz yeterlilik, öğrenme ve güçlüklerle başa çıkabilme çabalarını olumsuz etkileyecektir (Zimmerman, 2002). DeWitz ve Walsh (2002) yaptıkları çalışmada öz yeterliliğin üniversite memnuniyeti ile anlamlı ve pozitif bir korelasyon gösterdiğini bulmuşlardır.

Motivasyon, bireyin hedefe yönelik davranışlarını düzenleyen bir süreci ifade etmektedir (Pintrich ve Schunk, 2002). Öz motivasyon ise; belirli bir hedefe yönelik davranış yönü veren ve kendi kendine üretilen enerji olarak tanımlanır (Zimmerman, 1985, 1994). Yapılan araştırmalar, motivasyonu güçlü öğrencilerin daha başarılı olduğunu ve motivasyonu daha az olanlara göre öğrenmeye meyilli olduklarını göstermektedir (Frankola, 2001; LaRose ve Whitten, 2000). Eom ve Wen (2006), çevrim içi ders alan üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmada, öz motivasyonun öğrencilerin memnuniyetini etkilediği sonucuna varmışlardır.

Elliott ve Healy (2001) öğrenci memnuniyetini “*bir öğrencinin eğitim deneyiminin değerlendirilmesinden kaynaklanan kısa vadeli bir tutum*” olarak tanımlamaktadır. Ayrıca, öğrencilerin gerçek performanslarının başlangıçtaki beklentilerini karşıladığında veya aştığında memnuniyetin elde edildiğini ileri sürmektedirler.

Eğitimin birincil amacı, uzun vadeli başarı için bilgi, beceri veya güven geliştirmek olabilir, ancak istenen bir başka sonuç da öğrenci memnuniyetidir (Caza vd., 2015). Memnuniyet, öğrencileri daha çok çalışmaya, başarıya ulaşmaya ve mezun olana kadar devam etmeye motive ederken, düşük öğrenci memnuniyeti okulu bırakma oranlarının artmasına neden olabilmektedir. Bryant ve Bodfish (2014) dört farklı yükseköğretim kurumunda öğrenci memnuniyeti ve öğrenci mezuniyet oranlarını araştırmış ve öğrenci memnuniyet düzeyi ne kadar yüksekse mezun olan öğrenci sayısının da o kadar yüksek olduğu sonucuna varmışlardır. Nihayetinde, üniversitelerin temel amacı, öğrenci için değerli bir çıktı sağlamak ve öğrenci memnuniyetini artırmaktır. Uzaktan eğitimde kalitenin beş ayağı öğrenci memnuniyeti, öğretim elemanı memnuniyeti, erişim, öğrenme etkinliği ve maliyet etkinliğidir (Wang, 2006). Bu nedenle, öğrenci memnuniyeti hayati bir konudur ve daha yüksek katılım, motivasyon, öğrenme ve başarı düzeylerine yol açacağı için eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesinde dikkate alınmalıdır (Şahin ve Shelley, 2008; Wickersham ve McGee, 2008; Mohamed, 2009).

Muhasebe eğitiminde teknolojinin kullanımına yönelik çeşitli yollar önerilmiştir. Örneğin; Taylor vd. (2018) öğrenci katılımını artırmak için dijital hikaye anlatımının kullanılmasını tavsiye etmişler, Stone vd. (2014) Facebook'un öğrencileri muhasebe öğrenimine dahil etmek için bir eğitim kaynağı olarak kullanılmasını önermişlerdir. Pandemi öncesinde bir takım teknolojik ve yaratıcı teknikler kullanılmaya başlanmış olsa da, yükseköğretimdeki muhasebe eğitimi genellikle geleneksel yöntemlerle yürütülmekteydi. Ancak, pandemi süreci yükseköğretimin hemen hemen tüm alanlarında olduğu gibi, muhasebe eğitiminin de uzaktan eğitim yoluyla yapılmasını zorunlu kıldı. Muhasebe eğitimi açısından bu yeni süreç, pandemi sona erse bile pandemiden önceki duruma dönüşün mümkün olamayacağı yönünde görüşler dikkate alındığında, belki de uzun vadeli değişimin bir başlangıcı olabilir.

Öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımı, bilgi edinimi için temel olarak kabul edilir (Carini vd., 2006; Scull vd., 2020; Baker ve Wick, 2020). Öğrenciler öğrenmeye ne kadar çok katılırsa, bilgi edinme ve daha yüksek notlar alma olasılıkları da o kadar artar (Stone vd., 2014). Öğrencilerin öğrenmeye katılım düzeyini etkileyen birçok faktör bulunmaktadır (Coates, 2007; Sharma ve Kelly, 2014). Kilit faktörlerden biri, öğrenmeye aktif öğrenci katılımı düzeyini optimize etmek için etkili öğretim uygulamalarının kullanılmasıdır (Harbour vd, 2015; Abayadeera vd, 2019). Bununla birlikte, öğretim uygulamalarının etkinliği ve öğrenci katılımının düzeyi, eğitimin türüne göre değişir. Yüz yüze sınıf etkileşimlerinde işe yarayan şeyler uzaktan eğitimde etkisiz olabilir. Bu nedenle, geleneksel yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime geçiş yapmak, eğitimciler için de birçok zorluğu beraberinde getirmektedir (Irshad vd., 2021).

Öğrenciler, uzaktan eğitim sistemlerinin birincil katılımcılarıdır. Uzaktan eğitim sistemleri, öğrenenlere geleneksel yüz yüze öğrenme sistemlerinden daha fazla sorumluluk yüklemektedir. Uzaktan eğitim sistemlerinin etkili olabilmesi için farklı bir öğrenme stratejisi, kendi kendini düzenleyen öğrenme gereklidir. Öz-düzenlemeli öğrenme, öğrencilerin rollerinin pasif öğrencilerden aktif öğrenenlere değişmesini gerektirir. Öğrenciler öğrenme sürecini kendi kendilerine yönetmelidir. Öz-düzenlemeli öğrenmenin temeli ise öz motivasyondur (Smith, 2001).

Pellas (2014), öğrencilerin uzaktan eğitim yoluyla öğrenmeye katılımının öğrencilerin kişisel faktörlerinden etkilenebileceğini, bu nedenle bazı öğrenci gruplarının uzaktan eğitim yoluyla öğrenmeyle etkili bir şekilde ilgilenemeyeceğini ileri sürmüştür.

3. ARAŞTIRMA

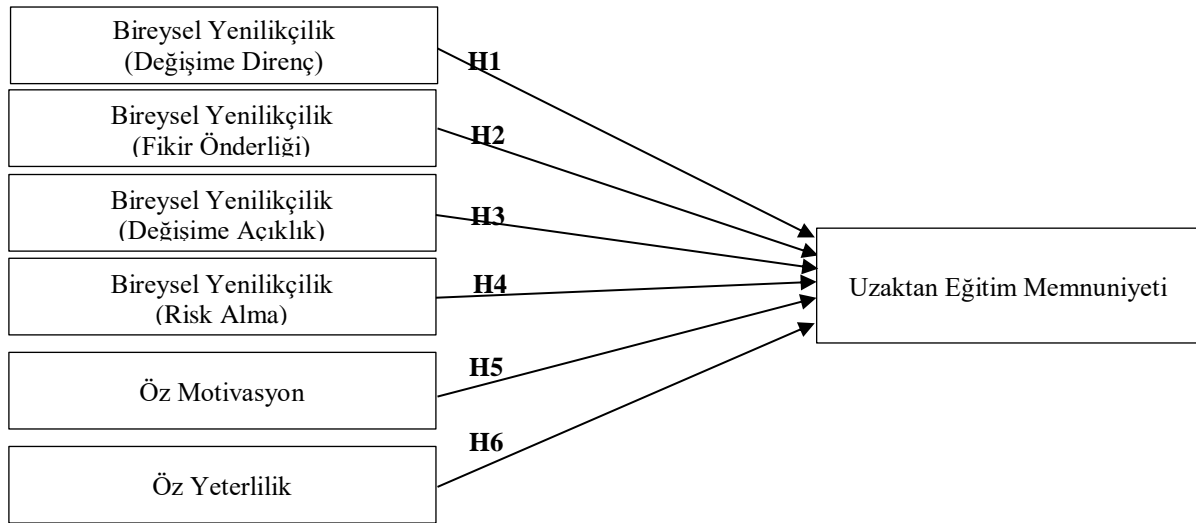
3.1. Araştırmanın Amacı

COVID-19 pandemi sürecinde, yükseköğretim tamamına yakınında olduğu gibi, muhasebe eğitimi de uzaktan eğitim yöntemiyle verilmeye başlandı. Pandemi sona erse de, muhasebe eğitiminin pandemiden önceki haline dönemeyeceğine yönelik pek çok görüş dikkate alındığında, uzun vadeli değişim için önemli deneyimler kazanıldı.

Uzaktan eğitim sistemlerinin en önemli paydaşları olan öğrencilerin aldıkları eğitimden memnuniyetleri üniversiteler açısından önemlidir. Bu sayede üniversiteler, verilen uzaktan eğitimin değerlendirmesini yaparak, eksikliklerinin giderilmesini ve mevcut durumun geliştirilmesini sağlayabileceklerdir. Bu araştırmada, yükseköğretim sistemi içerisinde muhasebe eğitimi almakta olan öğrencilerin bireysel yenilikçilik, öz yeterlilik ve öz motivasyonlarının uzaktan eğitim memnuniyeti üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Hipotezleri ve Modeli

Araştırmanın modeli Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1: Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modeline uygun olarak aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H1: Bireysel yenilikçiliğin değişime direnç boyutunun uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H2: Bireysel yenilikçiliğin fikir önderliği boyutunun uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H3: Bireysel yenilikçiliğin değişime açıklık boyutunun uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H4: Bireysel yenilikçiliğin risk alma boyutunun uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H5: Öz motivasyon düzeyinin uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H6: Öz yeterlilik düzeyinin uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

3.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Balıkesir Üniversitesi bünyesinde bulunan Fakülte/Yüksekokul/Meslek Yüksekokullarında muhasebe eğitimi alan öğrenciler üzerinde yapılmış olup, diğer yükseköğretim kurumlarında

muhasabe eğitimi alan öğrencilerin zaman ve imkanlar nedeniyle araştırmaya dahil edilememiş olması bu araştırmanın kısıtlarını oluşturur.

3.4. Araştırmanın Örneklemini

Balıkesir Üniversitesi bünyesinde bulunan Fakülte/Yüksekokul/Meslek Yüksekokullarında araştırmanın yapıldığı 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Güz Yarıyılından önce en az bir dönem uzaktan eğitim yoluyla muhasabe eğitimi almış olan öğrenciler bu araştırmanın ana külesidir. Araştırmadaki veri toplama aracı anket yöntemi olup, “Google Form” aracılığıyla araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul 393 öğrenci ise bu araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

3.5. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları ve Verilerin Analizi

Araştırmadaki veri toplama aracı anket yöntemi olup, “Google Form” aracılığıyla online olarak toplanmıştır. Anket formu 2 bölümden oluşmaktadır. Anket formunun birinci bölümünde, demografik ve diğer tanımlayıcı özelliklere ilişkin sorular bulunmaktadır. Anket formunun ikinci bölümünde ise, araştırmanın değişkenlerine ilişkin ifadeler yer almakta olup, araştırmaya katılanlardan görüşlerini 1’den 5’e kadar numaralandırılmış Likert Tipi ölçekte belirlemeleri istenmiştir.

Araştırmada Hurt vd. (1977) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe’ye uyarlaması Kılıçer ve Odabaşı (2010) tarafından yapılmış olan “Bireysel Yenilikçilik Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 12’si pozitif (1, 2, 3, 5, 8, 9, 11, 12, 14, 16, 18, 19) 8’i negatif (4, 6, 7, 10, 13, 15, 17, 20) olmak üzere toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Araştırmanın değişkenlerinden öz yeterliliği ölçmede, Chen vd. (2001) tarafından geliştirilen ve 8 maddeden oluşan “Yeni Genel Öz Yeterlilik Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada Eom vd. (2006) tarafından geliştirilmiş ve “Öz Motivasyon Ölçeği” ve Basuony vd. (2020) tarafından uzaktan eğitim memnuniyetini ölçme amacıyla geliştirilmiş 5 maddeden oluşan “Memnuniyet Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 25.0 ve AMOS 23 paket programları kullanılmıştır.

4. ARAŞTIRMANIN BULGULARI VE VERİLERİN ANALİZİ

4.1. Demografik ve Diğer Tanımlayıcı Özellikler

Araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin demografik ve diğer tanımlayıcı özellikler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Ankete Katılanların Demografik ve Diğer Tanımlayıcı Özellikleri

Yaş	Frekans	Yüzde	Cinsiyet	Frekans	Yüzde
19	57	14,5	Kadın	206	52,4
20	124	31,6	Erkek	187	47,6
21	110	28,0	Toplam	393	100,0
22	69	17,6	Eğitim Düzeyi	Frekans	Yüzde
23	17	4,3	Ön Lisans	218	55,47
24 ve üzeri	16	4,1	Lisans	175	45,53
Toplam	393	100,0	Toplam	393	100,0
Sınıf	Frekans	Yüzde	İnternet Erişimi	Frekans	Yüzde
1.Sınıf	0	0,0	Sadece Sabit İnternet	126	32,1
2.Sınıf	257	65,39	Sadece Mobil	85	21,6
3.Sınıf	74	18,83	Sabit+Mobil	177	45,0
4.Sınıf	62	15,78	İnternet Erişimi Yok	5	1,3
Toplam	393	100,0	Toplam	393	100,0
Uzaktan Eğitim İçin Sahip Olunan Teknolojik Araçlar			Frekans	Yüzde	
Sadece Akıllı Telefon			145	36,9	
Sadece Notebook/Laptop			3	,8	
Sadece Masaüstü PC			3	,8	
Akıllı Telefon+Tablet			19	4,8	

Akıllı Telefon+Notebook/Laptop	126	32,1
Akıllı Telefon+Masaüstü PC	46	11,7
Akıllı Telefon+Tablet+Notebook/Laptop	30	7,6
Akıllı Telefon+Tablet+Masaüstü PC	3	,8
Akıllı Telefon+Netebook/Laptop+Masaüstü PC	12	3,1
Akıllı Telefon+Tablet+Netebook/Laptop+MasaüstüPC	6	1,5
Toplam	393	100,0

4.2. Araştırmada Kullanılan Ölçeklere Doğrulayıcı Faktör Analizleri

Araştırmada kullanılan ölçeklerin birinci düzey faktöriyel yapısı, AMOS 23 programı kullanılarak test edilmiştir. Verilerin normal dağılım göstermesi nedeniyle maximum likelihood hesaplama yöntemi kullanılmıştır (Gürbüz ve Şahin, 2018). Analiz sonucunda, uyum iyiliği değerleri (CMIN/DF= 2,108; GFI= 0,855; CFI=0,996; NFI= 0,932; AGFI= 0,830; RMR= 0,045; RMSEA= 0,053) kabul edilebilir sınırdan dışında olduğundan bazı düzeltmeler yapılmıştır. Buna göre; Bireysel Yenilikçilik Ölçeğinden; 10 ve 20'inci (değişime direnç boyutu), 12'nci (fikir önderliği boyutu), 3'üncü (deneyime açıklık boyutu); Öz Yeterlilik Ölçeğinden 22'nci sorular düşük faktör yükleri ve yüksek varyans paylaşımları nedeniyle ölçeklerden çıkarılmış ve analiz tekrarlanmıştır. DFA sonuçları Tablo 2'de sunulmuştur. Elde edilen uyum iyiliği değerleri (CMIN/DF= 1,679; GFI= 0,901; CFI=0,980; NFI= 0,952; AGFI= 0,881; RMR= 0,037; RMSEA= 0,042) modelin veri ile uyumlu ve kabul edilebilir olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Ölçekler	DFA Faktör Yükleri	CR	AVE
Değişime Direnç (BY_DD)			
S4.Yeni fikirleri kabul etme konusunda genellikle dikkatli davranırım.	,935	0,970	0,848
S6.Yeni bakış açıları ve yeni buluşlara şüphe ile bakarım.	,935		
S13.Çevremdeki insanların işine yaradığımı görünceye kadar yenilikleri kabul etmede isteksiz davranırım.	,908		
S15.Eski yaşam tarzının ve işleri eski yöntemlerle yapmanın en iyi yol olduğunu düşünürüm.	,886		
S17.Yenilikleri dikkate almadan önce diğer insanların o yeniliği kullandığını görmek isterim.	,913		
S7.Çevremdeki insanların kabul ettiğini görene kadar yeni fikirleri benimsemem.	,946		
Fikir Önderliği (BY_FO)			
S1.Yenilikleri takip ettiğim için arkadaşlarım sık sık benden bilgi ve öneri alırlar.	,867	0,954	0,839
S8.Yenilikçilik konusunda insanları kolay etkileyen bir kişi olduğumu düşünürüm.	,960		
S9.Düşünce ve davranışlarımın yaratıcı ve özgün olduğunu düşünürüm.	,968		
S11.Yaratıcı bir kişi olduğumu düşünüyorum.	,864		
Deneyime Açıklık (BY_DA)			
S2.Yeni şeyleri denemekten hoşlanırım.	,901	0,829	0,823
S5.Problemleri çözmek için genellikle yeni yöntemler bulurum.	,901		
S14.Düşünce ve davranışlarımınla çevremdekileri özgün olmaya teşvik ettiğimi düşünürüm.	,921		
Risk Alma (BY_RA)			
S16.Problemlere ve belirsizliklere karşı mücadele ederim.	,997	0,599	0,859
S19.Cevaplanmamış sorular beni çözüm bulmaya yöneltir.	,851		
Öz Yeterlilik (OY)			

S21.Kendim için belirlediğim hedeflerin çoğunu gerçekleştirebilirim.	,839	0,954	0,748
S23.Genel olarak yaptığım işlerde önemli sonuçlar elde ederim.	,880		
S25.Zorlukların üstesinden başarıyla gelebilirim.	,889		
S26.Birçok farklı görevi etkili bir şekilde yerine getirebilirim.	,873		
S27.Diğer insanlarla karşılaştırıldığında, görevlerimi iyi bir şekilde yaptığımı düşünürüm.	,831		
S24.Zihnimde kurduğum herhangi bir çalışmayı başarılı bir şekilde tamamlayabilirim.	,897		
S28.Bazı işler zor bile olsa, bu işleri oldukça iyi yapabilirim.	,843		
Öz Motivasyon (OM)			
S29.Hedef odaklıyım, eğer bir hedefe odaklanırsam genellikle başarabilirim.	,858	0,560	0,778
S30.Uzaktan eğitimde de, yüz yüze dersler de olduğu gibi aynı çabayı gösteriyorum.	,906		
Uzaktan Eğitim Memnuniyeti (UzMem)			
S31.Uzaktan eğitimde aldığım muhasebe derslerinin akademik kalitesi, yüz yüze aldığım derslerle aynı seviyededir.	,861	0,932	0,733
S32.Uzaktan eğitimde aldığım muhasebe derslerinde, yüz yüze derslerde edinebileceğim kadar çok şey öğrendim.	,846		
S33.Muhasebe derslerinde uzaktan eğitimi herkese tavsiye ederim.	,842		
S34.Muhasebe derslerini gelecekte de uzaktan eğitim ile almak isterim.	,865		
S35.Muhasebe derslerini uzaktan eğitim ile almaktan memnunum.	,866		

4.3. Hipotezlerin Testi

Ölçme modelinin doğrulanmasından sonra örtük değişkenli yapısal model üzerinden araştırma hipotezleri test edilmiş olup, test sonuçları aşağıdaki Tablo 3 'de sunulmuştur.

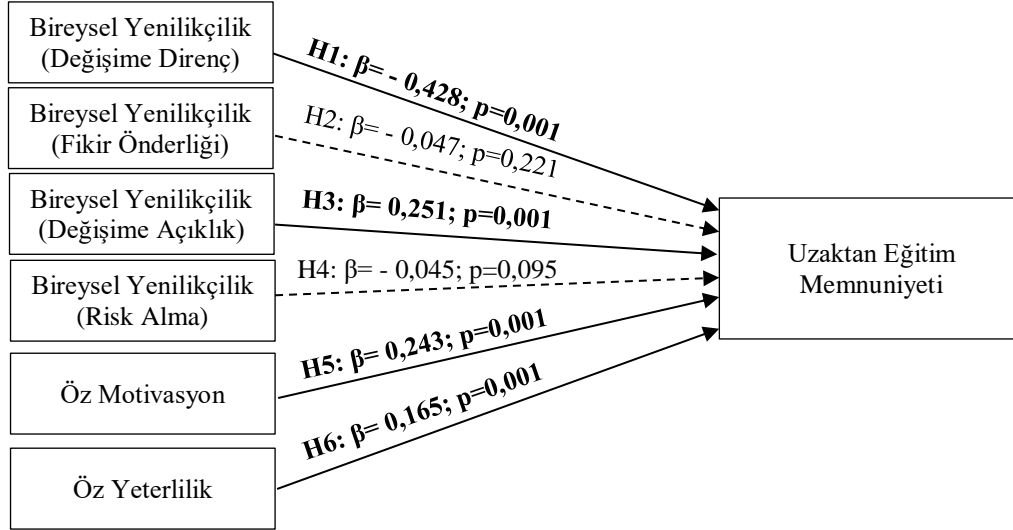
Tablo 3. Hipotezlerin Testi

Değişkenler		Beta	Std. Hata	t değeri	p
UzMem	<-- BY_DD	-0,428	,044	-7,560	,001
UzMem	<-- BY_FO	-0,047	,037	-1,225	,221
UzMem	<-- BY_DA	0,251	,045	4,701	,001
UzMem	<-- BY_RA	-0,045	,019	-1,668	,095
UzMem	<-- OM	0,243	,042	6,086	,001
UzMem	<-- OY	0,165	,039	4,139	,001

Tablo 3'te yer alan sonuçlar incelendiğinde, bireysel yenilikçiliğin değişime direnç boyutunun uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde negatif yönlü ve anlamlı etkisi olduğu görülmektedir (H1: $\beta=-0,428$; $p<0,001$). Dolayısıyla H1 hipotezi kabul edilmiştir. Bu bulgu, değişime direnç gösteren muhasebe eğitimi alan öğrencilerin uzaktan eğitimden memnuniyet düzeylerinin düşük olduğunu göstermektedir. Bireysel yenilikçiliğin fikir önderliği boyutunun (H2: $\beta=-0,047$; $p<0,221$) ve bireysel yenilikçiliğin risk alma boyutunun (H4: $\beta=-0,045$; $p<0,095$) uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde etkisinin anlamsız olduğu belirlenmiştir. Bu durumda H2 ve H4 hipotezleri reddedilmektedir. Bireysel yenilikçiliğin değişime açıklık boyutunun ise uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı etkisi olduğu görülmektedir (H3: $\beta=0,251$; $p<0,001$). Dolayısıyla H3 hipotezi kabul edilmiştir. Bu durum, değişime açık olan muhasebe eğitimi alan öğrencilerin uzaktan eğitimden memnuniyet düzeylerinin de yüksek olduğunu göstermektedir. Öz motivasyonun uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı etkisi tespit edilmiştir (H5: $\beta=0,243$; $p<0,001$). Dolayısıyla H5 hipotezi kabul edilmiştir. Bu durum öz motivasyon düzeyleri yüksek olan muhasebe eğitimi alan öğrencilerin uzaktan eğitimden memnuniyet düzeylerinin de yüksek olduğunu göstermektedir. Öz yeterlilik düzeyinin uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı etkisi tespit edilmiştir (H6: $\beta=0,165$; $p<0,001$). Dolayısıyla H6 hipotezi kabul edilmiştir. Bu durum öz yeterlilik düzeyleri yüksek olan muhasebe

eğitimi alan öğrencilerin uzaktan eğitimden memnuniyet düzeylerinin de yüksek olduğunu göstermektedir.

Çalışmada kullanılan değişkenler ile oluşturulan modele ilişkin sonuçların genel görünümü Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 2: Araştırma Modeline İlişkin Sonuçlar

5. SONUÇ

Tüm Bu çalışma yükseköğretim sistemi içerisinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin bireysel yenilikçilik, öz yeterlilik ve öz motivasyonlarının uzaktan eğitim memnuniyeti üzerindeki etkisinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaca ulaşmak için hazırlanan anket formu, araştırmanın yapıldığı 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Güz Yarıyılından önce en az 1 dönem uzaktan eğitim yoluyla muhasebe eğitimi almış olan öğrenciler üzerinde uygulanmıştır.

Araştırma bulgularına göre, bireysel yenilikçilik boyutlarından değişime direnç boyutunun uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde anlamlı ve negatif yönlü etkisi olduğu, değişime açıklık boyutunun ise anlamlı ve pozitif yönlü etkisi olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, geleneksel eğitim yöntemlerine göre bir yenilik ifade eden uzaktan eğitimin, değişime direnç gösteren öğrencilerde memnuniyetsizlik yaratırken, değişime açık öğrencilerde ise memnuniyete pozitif etkisi olduğu söylenebilir. Bireysel yenilikçilik boyutlarından fikir önderliği ve risk alma boyutlarının ise uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde etkisi tespit edilememiştir.

Araştırmada öz motivasyonun uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde anlamlı ve pozitif etkisi tespit edilmiştir. Bu sonuç, Eom vd. (2006) tarafından yapılan araştırma sonuçlarıyla uyumludur. Öz motivasyonu yüksek bireyler, geleneksel öğretim yöntemlerinden farklı olarak eğitimci ve diğer eğitim alanlarla yüz yüze temasının bulunmadığı uzaktan eğitim yöntemlerinde de eğitimden beklentilerine ulaşabilmektedirler.

Araştırma sonuçlarına göre öz yeterlilik düzeyi de uzaktan eğitim memnuniyeti üzerinde anlamlı ve pozitif etkiye sahiptir. Bu sonuç, DeWitz ve Walsh (2002) tarafından yapılan araştırma sonuçlarıyla uyumludur. Öz yeterlilik düzeyleri yüksek bireyler, geleneksel eğitim yöntemlerinde olduğu gibi uzaktan eğitim yöntemlerinde de zorluklarla başa çıkabilme yetenekleri sayesinde beklentilerine ulaşabilmektedirler.

Bu araştırma Balıkesir Üniversitesi bünyesindeki Fakülte/Yüksekokul/Meslek Yüksekokullarında muhasebe eğitimi alan öğrenciler üzerinde yapılmış olup, gelecekteki araştırmacılara farklı üniversitelerde eğitim alan öğrenciler üzerinde de benzer çalışmaların yapılması önerilebilir. Ayrıca, pandemi süreci sona erdiğinde bile uzaktan eğitimin eğitim sistemleri içerisinde yer almaya devam edebileceği öngörüldüğünde, gelecekteki araştırmacılara, geleneksel eğitim yöntemlerine göre yeni bir gelişim olan uzaktan eğitimde memnuniyete etki eden diğer faktörler ve kişisel özellikler üzerinde de çalışmalar yapılması önerilebilir.

Etik Kurul Beyanı

Çalışmanın, Balıkesir Üniversitesi Rektörlüğü'nce 11.02.2021 tarihli Etik Kurul Toplantısı'nda 2021/01 sayılı karar ile kabulüne karar verilmiştir. Ayrıca ilgili belge, sorumlu yazar tarafından DergiPark sistemine yüklenmiştir.

Yazar Katkı Oranı Beyanı

Çalışmaya ait veri toplama, analiz, literatür taraması ve makale yazımı İsmail ATABAY tarafından yapılmıştır.

Çatışma Beyanı

Çalışmada yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Destek Beyanı

Bu çalışma için herhangi bir kurumdan destek alınmamıştır

KAYNAKÇA

- Abayadeera, N., Mihret, D. G. ve Dulige, J. H. (2019). Acculturation of non-native English-speaking teachers in accounting: an ethnographic study. *Accounting Research Journal*, 33(1), 1-15.
- Al-Sheeb, B., Hamouda, A. M. ve Abdella, G. M. (2018). Investigating determinants of student satisfaction in the first year of college in a public university in the state of Qatar. *Education Research International*, 2018.
- Baker, R. ve Wick, S. (2020). Undergraduate accounting students' perception of a course in accounting research and theory. *Accounting Research Journal*, 33(1), 217-233.
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In V. S. Ramachandran (Ed.), *Encyclopedia of Human Behavior* (Vol. 4, pp. 71-81). New York: Academic Press. (Reprinted in H. Friedman [Ed.], *Encyclopedia of mental health*. San Diego: Academic Press, 1998). Online: <https://www.uky.edu/~eushe2/Bandura/Bandura1994EHB.pdf>
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York, NY: W. H. Freeman and Company.
- Basuony, M. A., EmadEldeen, R., Farghaly, M., El-Bassiouny, N. ve Mohamed, E. K. (2020). The factors affecting student satisfaction with online education during the COVID-19 pandemic: an empirical study of an emerging Muslim country. *Journal of Islamic Marketing*, 12(3), 631-648.
- Bryant, J. ve Bodfish, S. (2014). *The Relationship of Student Satisfaction to Key Indicators for Colleges and Universities*. 2014 National Research Report. Noel-Levitz, Inc.
- Carini, R. M., Kuh, G. D. ve Klein, S. P. (2006). Student engagement and student learning: Testing the linkages. *Research in higher education*, 47(1), 1-32.
- Caza, A., Brower, H. H. ve Wayne, J. H. (2015). Effects of a holistic, experiential curriculum on business students' satisfaction and career confidence. *The International Journal of Management Education*, 13(1), 75-83.
- Chemers, M. M., Hu, L. T. ve Garcia, B. F. (2001). Academic self-efficacy and first year college student performance and adjustment. *Journal of Educational psychology*, 93(1), 55-64.
- Chen, G., Gully, S. M. ve Eden, D. (2001). Validation of a New General Self-Efficacy Scale. *Organizational Research Methods*, 4(1), 62-83.
- Coates, H. (2007). A model of online and general campus-based student engagement. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 32(2), 121-141.
- DeWitz, S. J. ve Walsh, W. B. (2002). Self-efficacy and college student satisfaction. *Journal of career Assessment*, 10(3), 315-326.
- Elliott, K. M. ve Healy, M. A. (2001). Key factors influencing student satisfaction related to recruitment and retention. *Journal of marketing for higher education*, 10(4), 1-11.
- Eom, S. B., Wen, H. J. ve Ashill, N. (2006). The determinants of students' perceived learning outcomes and satisfaction in university online education: An empirical investigation. *Decision Sciences Journal of Innovative Education*, 4(2), 215-235.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Harbour, K. E., Evanovich, L. L., Sweigart, C. A. ve Hughes, L. E. (2015). A brief review of effective teaching practices that maximize student engagement. *Preventing School Failure: Alternative Education for Children and Youth*, 59(1), 5-13.
- Hurt, H. T., Joseph, K. ve Cook, C. D. (1977). Scales for the measurement of innovativeness. *Human Communication Research*, 4(1), 58-65.
- Irshad, A., Narayan, A.K. ve Umesh, S. (2021). Adapting to COVID-19 disruptions: student engagement in online learning of accounting. *Accounting Research Journal*, 34(3), 261-269.
- Kılıçer, K. ve Odabaşı, H. F. (2010). Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ): Türkçeye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 150-164.

- LaRose, R. ve Whitten, P. (2000). Re-thinking instructional immediacy for web courses: A social cognitive exploration. *Communication Education*, 49(4), 320-338.
- Midgley, D. F. ve Dowling, G. R. (1978). Innovativeness: The concept and its measurement. *Journal of consumer research*, 4(4), 229-242.
- Mohamed, E. K. (2009). Optimizing business education: A strategic response to global challenges. *Education, Business and Society: Contemporary Middle Eastern Issues*, 2(4), 299-311.
- Muslichah (2018). The Effect of Self Efficacy and Information Quality on Behavioral Intention with Perceived Usefulness as Intervening Variable. *Journal of Accounting–Business & Management*, 25(1), 21-34.
- Pellas, N. (2014). The influence of computer self-efficacy, metacognitive self-regulation and self-esteem on student engagement in online learning programs: Evidence from the virtual world of Second Life. *Computers in Human Behavior*, 35, 157-170.
- Pintrich, P. R. ve Schunk, D. H. (2002). *Motivation in education: Theory, research, and applications* (2nd ed.). Upper Saddle, NJ: Prentice-Hall.
- Rogers, E. M. (1983). *Diffusion of Innovations*. (3th ed.). New York: Free Press.
- Rogers, E. M. (2003). *Diffusion of Innovations* 5th ed. New York: The Free Press.
- Rogers, E. M. ve Shoemaker, F. F. (1971). *Communication of Innovations; A Cross-Cultural Approach*.
- Sahin, I. ve Shelley, M. (2008). Considering students' perceptions: The distance education student satisfaction model. *Journal of Educational Technology & Society*, 11(3), 216-223.
- Scull, J., Phillips, M., Sharma, U. ve Garnier, K. (2020). Innovations in teacher education at the time of COVID19: an Australian perspective. *Journal of Education for Teaching*, 46(4), 497-506.
- Sezgin, E. E. ve Düşükcan, M. (2020). Hemşirelerin öz yeterlilik inanç düzeylerinin performansları üzerindeki etkisi: Elazığ ili örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(3), 1689-1702.
- Sharma, U. ve Kelly, M. (2014). Students' perceptions of education for sustainable development in the accounting and business curriculum at a business school in New Zealand. *Meditari Accountancy Research*, 22(2), 130-148.
- Smith, P. A. (2001). Understanding self-regulated learning and its implications for accounting educators and researchers. *Issues in Accounting Education*, 16(4), 663-700.
- Stone, G., Fiedler, B. A. ve Kandunias, C. (2014). Harnessing Facebook for student engagement in accounting education: Guiding principles for accounting students and educators. *Accounting Education*, 23(4), 295-321.
- Taylor, M., Marrone, M., Tayar, M. ve Mueller, B. (2018). Digital storytelling and visual metaphor in lectures: a study of student engagement. *Accounting Education*, 27(6), 552-569.
- Wang, Q. (2006). Quality assurance–best practices for assessing online programs. *International Journal on E-learning*, 5(2), 265-274.
- Wickersham, L. E. ve McGee, P. (2008). Perceptions of satisfaction and deeper learning in an online course. *Quarterly Review of Distance Education*, 9(1), 73-83.
- Zimmerman, B. J. (1985). The development of “intrinsic” motivation: A social learning analysis. *Annals of Child Development*, 2, 117-160.
- Zimmerman, B. J. (1994). Dimensions of academic self-regulation: A conceptual framework for education. In D. H. Schunk & B. J. Zimmerman (Eds.), *Selfregulation of learning and performance: Issues and educational applications*. Hillsdale, NJ: Erlbaum, 3–21.
- Zimmerman, B. J. (2002). Becoming a self-regulated learner: An overview. *Theory into Practice*, 41(2), 64-70.